

Dodatek ke Školnímu vzdělávacímu programu

Základní školy Chomutov, Kadaňská 2334, platnému od 1. 9. 2013

(č.j. ZŠK-490/2013), zapsán pod č. j. ZŠK-370/2016

Škola: Základní škola Chomutov, Kadaňská 2334

Ředitelka školy: Mgr. Radmila Zítková

Koordinátor ŠVP: Ing. Šárka Bazalková

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Dodatek k ŠVP ZV byl projednán školskou radou dne 29. 6. 2016.

V Chomutově 1. 6. 2016

.....
Mgr. Radmila Zítková, ředitelka školy

Tímto dodatkem se upravuje Školní vzdělávací program Základní školy Chomutov, Kadaňská 2334 (platný od 1. 9. 2013) takto:

1) **Bod 2. Charakteristika školy se nahrazuje:**

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Naše základní škola je druhou nejstarší školou v Chomutově. Tvoří ji historická dvoupatrová budova z roku 1910 a přístavba z roku 1960. Škola je situována na okraji města Chomutova, obklopena z jedné strany starší

zástavbou, ze strany druhé moderním sídlištěm. Naše škola je úplná, žáci se vzdělávají v 1. až 9. postupovém ročníku, v každém ročníku jsou zpravidla 2 paralelní třídy. Kapacita školy činí 540 žáků, v posledních letech se v ní vzdělává v průměru 500 žáků nejen ze školského obvodu, ale i z dalších spádových obcí - Černovice, Málkov, Zelená, Místo, Krásná Lípa, Vysoká Jedle, Blahuňov, Křimov a Výsluní. Součástí školy jsou 2 školská zařízení: školní družina a školní jídelna. Do šesti oddělení školní družiny dochází 175 žáků (kapacita je 180 žáků). Ve školní jídelně se stravuje v průměru 330 žáků a 30 zaměstnanců (kapacita je 400 strávníků), školní jídelna nabízí denně možnost výběru ze dvou jídel.

2.2. Vybavení školy

Budova školy byla v letech 1997 až 2006 částečně rekonstruována (oprava střechy, nový okapový systém, výměna oken v celé budově, modernizace sociálního zařízení, rekonstrukce šaten pro žáky 1. stupně). Během let 2007 až 2013: Byly rekonstruovány šatny 2. stupně, každý žák má k dispozici svou uzamykatelnou skříňku. Nově byly zbudovány oddělené umývárny a šatny pro dívky a chlapce u velké tělocvičny a sociálního zařízení u školní jídelny. Celkovou rekonstrukcí prošla také školní kuchyňka. Ke zlepšení vzhledu interiéru školy velmi přispěla nová výmalba chodeb ve všech patrech školní budovy včetně zbroušení hlavního schodiště, stejně jako vymalování 18 učeben. Byly vyměněny hlavní i několikery postranní vchodové dveře, zavedeny elektronické dvevníky, před školou je nová dlažba i parková úprava chodníku podél budovy. Všechny 18 kmenových tříd bylo vybaveno zcela novým žákovským výškově stavitelným nábytkem, do 11 tříd byly pořízeny nábytkové sestavy včetně koberců.

V létě 2012 byly zcela zrekonstruovány 3 druhostupňové učebny – došlo k vybourání kabinetních přiček, abychom zvětšili prostor tříd pro žáky, kterých bylo na 2. stupni v průměru již 27 na třídu. Nefunkční kabinety jsme nahradili novými kabinetními skříněmi. Kromě výmalby soklů a stěn došlo v těchto třídách k celkové rekonstrukci podlah.

V červenci 2013 byla započata rekonstrukce sociálního zařízení žáků - výměny pisoárů, dveří a výmalba žákovských záchodků v původní staré části budovy školy. Druhá etapa rekonstrukce záchodků proběhla v srpnu 2015.

Ve školním roce 2009/2010 bylo instalováno prvních 7 interaktivních tabulí a zakoupeno 19 počítačových sestav. O dva roky později, ve školním roce 2011/2012, bylo dalších 11 tříd vybaveno interaktivní technikou – v pěti třídách 2. stupně je k dispozici keramická tabule s interaktivním dataprojektorem, šest tříd 1. stupně bylo vybaveno dotykovými interaktivními tabulemi s pojezdem, čtyři z nich navíc tabulemi keramickými. Počítačová učebna byla vybavena novými počítačovými stoly a 30 počítači. Učebna výtvarné výchovy byla doplněna o klasický dataprojektor s plátnem a vizualizér. Během tří let se tak podařilo vybavit 18 tříd (!) interaktivní technikou v té nejvyšší kvalitě, kterou současný trh nabízí. Celkové náklady na tuto ICT techniku činily 3.000.000,-Kč (9% poskytl zřizovatel školy, 34% projekt EU peníze školám a 57% tj. 1.720.000,-Kč činily sponzorské dary – z toho 1.600.000,-Kč darovala obec Černovice). Ve školním roce 2013/14 byla pořízena keramická tabule s dataprojektorem do učebny 2. stupně, interaktivní tabule do 1 prvostupňové učebny a ke dvěma vizualizérům přibýlo dalších pět. Poslední učebna byla vybavena interaktivní tabulí ve školním roce 2014/2015.

Ve všech učebnách je počítač pro potřeby učitele. Komunikace mezi vedením a zaměstnanci školy probíhá mj. i prostřednictvím elektronické pošty. Škola dále disponuje školní dílnou a cvičnou kuchyňkou. Původní audioučebnu jsme v létě 2012 pro její disfunkčnost (vzhledem k ICT technice v každé třídě) zrušili a zrekonstruovali na třídu 1. stupně. Odborné kabinety (AJ, NJ, Z, D, P, F, M, I, OV, HV, TV, VV, kabinet 1. st.) jsou v rámci finančních možností vybavovány didaktickými pomůckami. Pro výuku tělesné výchovy a mimoškolní činnost jsou k dispozici 2 tělocvičny (velká a malá), 2 hřiště – víceúčelové hřiště s atletickou dráhou

a malé antukové hřiště a posilovna. Z daru Severočeských dolů byla v srpnu 2013 rekonstruována podlaha velké tělocvičny včetně celkové výmalby.

Škola má vlastní čítárnu obsahující přes 2700 odborných a beletristických knih. Od roku 2008 byla zřízena také anglická knihovnička, která umožňuje žákům číst anglické texty odpovídající úrovni jejich jazykových znalostí a dovedností.

V přízemí školy je instalována horolezecká stěna a panáky na skákání. K aktivnímu trávení přestávek mohou žáci využít 5 stolních fotbalů.

Žákům jsou k dispozici také 2 svačinové automaty – jeden s mlékem a ovocem, druhý s nápoji a svačinami.

Od školního roku 2006/2007 je zřízena konzultační místnost výchovného poradce a školního metodika prevence.

Také školní družina prošla rozsáhlou rekonstrukcí – v letech 2007–2011 byla postupně vymalována 4 oddělení ŠD, vyměněno lino ve všech odděleních i na chodbě, pořízen nábytek pro žáky (výškově stavitelný) i p. vychovatelky, vyměněny hlavní venkovní i dvojce vnitřní dveře, na zahradě zřízeno miniasfaltové hřiště, nové pískoviště, zakoupen zahradní nábytek, houpačky, instalovány magnetické tabule. Díky zřizovateli byly v červnu 2013 instalovány na zahradu ŠD 4 nové tělovýchovné prvky v ceně 267 017,- Kč vč. DPH. Od 1. 9. 2012 byla navýšena kapacita školní družiny z původních 100 žáků na 140 žáků. Z toho důvodu došlo v létě 2013 k rekonstrukci jedné třídy v přízemí školy, ve které bylo zřízeno 5. oddělení školní družiny. Od 1. 9. 2013 byla opět kapacita ŠD navýšena, tentokrát z původních 140 na 180 žáků. Vzniklo nové 6. oddělení ŠD a rekonstrukcí školního bytu v létě 2013 navíc vznikly nové prostory pro její celkové rozšíření. Celkové náklady dosáhly přes 1 000 000 Kč.

V technickém vybavení školy došlo ve škole v posledních letech k nepřehlédnutelným změnám. Stále však škole chybí nová fasáda, stávající je z 60. let minulého století! Také školní kuchyně, školní jídelna, obě hřiště, dvůr, oplocení pozemku školy aj. si žádají svou rekonstrukci.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracuje celkem 30 učitelů (včetně ředitelky školy a zástupkyně ředitele), 6 vychovatelek školní družiny a 1 školní psycholog.

Na 1. stupni působí 11 vyučujících, všichni splňují odbornou kvalifikaci. Na 2. stupni je z 19 vyučujících 1 odborně nekvalifikovaný, který však studiem odbornou kvalifikaci do konce r. 2018 získá. Věkový průměr pedagogického sboru je přibližně 44 let.

Výchovný poradce, školní metodik prevence i koordinátor a metodik informačních a komunikačních i koordinátor environmentální výchovy splňují odbornou kvalifikaci.

Všechny paní vychovatelky školní družiny jsou odborně kvalifikovány.

2.4. Charakteristika žáků

Počet žáků školy vzrostl v letech 2008 až 2016 z 383 žáků na 520 žáků.

Na 1. stupni se vzdělává 57 % žáků školy, v jedné třídě průměrně 27 žáků. Na 2. stupni se vzdělává 43 % žáků školy, v jedné třídě průměrně 28 žáků.

Zhruba pětinu žáků školy tvoří žáci dojíždějící z okolních obcí.

Přestože je škola situována v části města, kde žije větší míra sociokulturně méně přizpůsobivých obyvatel, děti z tohoto rodinného prostředí tvoří jen nepatrný zlomek (přibližně 10 %) žáků školy.

Z celkového počtu žáků vykazuje škola každoročně kolem 10 % žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními. Žák s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně.

Škola vykazuje 3 mimořádně nadané žáky.

2.5. Dlouhodobé projekty

V roce 1999 získala škola certifikát Státního zdravotního ústavu o přijetí školy do sítě projektu Škola podporující zdraví. Stala se tak jednou z více jak sta škol v České republice, která užívá titul Škola podporující zdraví. Projekt je založen na interakčním pojetí zdraví – tj. vzájemné souvislosti mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním. V rámci projektu je snahou všech zúčastněných splňovat 2 základní principy:

- respekt k potřebám jednotlivce
 - rozvíjení komunikace a spolupráce
- a usilovat o naplnění 3 základních pilířů projektu:

POHODA PROSTŘEDÍ

- věcné prostředí
- sociální prostředí
- organizační prostředí

ZDRAVÉ UČENÍ

- smysluplnost
- možnost výběru a přiměřenost
- spolupráce a spoluúčast
- motivující hodnocení

OTEVŘENÉ PARTNERSTVÍ

- škola = model demokratického společenství
- škola = kulturní a vzdělávací středisko obce.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci

Vedení školy ani pedagogický sbor nemá vypsány pravidelné konzultační hodiny, neboť škola je zákonným zástupcům přístupná v době jejího provozu kdykoliv.

Čtyřikrát ročně informují učitelé zákonné zástupce o výsledcích výchovy a vzdělávání žáků na tradičních třídních schůzkách nebo dnech otevřených dveří. Denně prostřednictvím žákovských knížek (v 1. a 2. třídách) a elektronických žákovských knížek (ve 3. až 9. třídách).

Škola informuje zákonné zástupce o dění ve škole také prostřednictvím svých webových stránek www.4zsev.cz.

Zákonní zástupci se zapojují do dění školy např. vedením zájmových útvarů, spoluúčastí na akcích pořádaných školou či sponzorstvím.

Ve školním roce 2005/2006 byla zřizovatelem zřízena šestičlenná školská rada. Je složena ze 2 zástupců zřizovatele, 2 zástupců zákonných zástupců a 2 učitelů naší školy, z nichž 1 školské radě předsedá. Školská rada zasedá zpravidla dvakrát ročně a dále podle aktuální potřeby.

2.7. Spolupráce s jinými subjekty

Škola spolupracuje převážně s těmito organizacemi a subjekty:

- Státní zdravotní ústav – v rámci projektu Škola podporující zdraví
- Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice - škola je každoročně zapojena do sítě škol zabývajících se ekologickou výchovou – M. R. K. E. V.
- společnosti ASEKOL s. r. o., ECOBAT s. r. o. a EKO-KOM, a.s. – organizátoři celorepublikového recyklačního programu Recyklohraní – škola zapojena do programu na třídění a odvoz baterií, akumulátorů a elektrozařízení
- Magistrát města Chomutova – prevence sociálně patologických jevů, péče o žáky z problémového rodinného prostředí (OSPOD), každoroční dopravní soutěž, vědomostní soutěž o Chomutovu 4x4x4, třídění odpadu (zajištění sběrných nádob)
- Pedagogicko-psychologická poradna v Chomutově – péče o žáky vyžadující podpůrná opatření, projekty primární prevence, DVPP
- Středisko výchovné péče Most – odloučené pracoviště Chomutov, Cihlářská 4132 – péče o žáky se specifickými poruchami chování
- Asociace školních sportovních klubů (AŠSK) – organizace tělovýchovných soutěží
- MŠ Sluníčko v Alešově ul. a MŠ v Palachově ul. v Chomutově – spolupráce s 1. třídami
- Tělovýchovná jednota ZŠ Sport pro všechny – pronájem tělocvičen a hřiště, žáci školy členy
- Středisko volného času Domeček Chomutov – organizace soutěží a olympiád
- Podkrušnohorský zoopark Chomutov – ekologické programy tamějšího Ekocentra pro žáky
- Policie ČR – přednášková činnost, řešení patologických jevů
- Městská policie – přednášky (o bezpečnosti, o dopravní výchově, o chování v kritických situacích, o dárkách pro psi útulky), schránka důvěry
- Úřad práce Chomutov - profesní orientace žáků
- Suroviny Švarc s. r. o. - výkup a recyklace surovin (Stavbařů 45, Most – Velebudice) - sběr papíru a plastových víček
- spolupráce se zákonnými zástupci - sponzorské dary hmotné i finanční, pomoc při výzdobě školy, při organizaci školních akcí, při sběrových soutěžích

2) Bod 3. Charakteristika ŠVP se nahrazuje:

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Naše základní škola má všeobecné zaměření.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Základní škola Chomutov, Kadaňská 2334 je školou užívající titul Škola podporující zdraví - již několik let se pokoušíme vést školu ve zdravém životním stylu. Společně usilujeme o to, aby naše škola byla místem, kde se dětem dostává nejen kvalitního vzdělání, ale kde se také cítí spokojeně. Zdravá škola je místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. Snažíme se upřednostňovat u žáků samostatnou tvůrčí činnost, vést

žáky k získávání nových poznatků objevováním, hledáním souvislostí, v maximální míře podporovat činnostní učení.

Učitelé kladou důraz vybavit žáky v oblasti vzdělání a výchovy vedle předmětových vědomostí a dovedností také znalostmi, dovednostmi, postoji a hodnotami, které budou moci využít nejen ve škole či při dalším studiu, ale především v běžném osobním životě a později ve své profesní kariéře.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích potřeb nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ = pedagogicko - psychologická poradny /PPP/, speciálně pedagogická centra /SPC/). Ve škole bylo od roku 2015 zřízeno školské poradenské pracoviště, které pracuje ve složení: ředitelka školy, školní psycholog, výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagogové a třídní učitelé.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP)

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů. PLPP má písemnou podobu.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka i další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.

- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje a souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1 x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

- Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.
- K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání.
- V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů (příloha č.1). Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.
- IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.
- Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP (www.rvp.cz).
- Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.
- V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).
- Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání, nepřesné vnímání času, obtížné rozlišování podstatného a podružného, neschopnost pracovat s abstrakcí, snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou, problémy s technikou učení, problémy s porozuměním významu slov, krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost, nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

- Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů, pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování
- vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.)
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí a stáží.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,

- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka
- respektujeme individualitu a potřeby žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka
- uplatňujeme princip diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky,
- vytvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržování častých přestávek, střídání pracovního tempa,

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- třídní učitelé,
- školní psycholog a
- školní speciální pedagog.

Pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se ŠPZ je výchovný poradce.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola spolupracuje převážně s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Chomutově, se Střediskem výchovné péče Dyáda v Chomutově, se Speciálním pedagogickým centrem Měcholupy – pobočkou v Chomutově.

3.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Rozezná-li učitel u žáka následující specifika nadaného nebo mimořádně nadaného žáka:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky,
- problematický přístup k pravidlům školní práce,
- tendence k vytváření vlastních pravidel,
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní,
- vlastní pracovní tempo,
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu,
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu,
- rychlá orientace v učebních postupech,
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru, přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním,
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů,
- vhled do vlastního učení,
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte,
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí.

Po dohodě se zákonnými zástupci navštíví žák školské poradenské zařízení (PPP, SPC), které nadání či mimořádné nadání žáka zjišťuje.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinná využít pro podporu nadání mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující daných předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory výchovného poradce PLPP průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá PLPP školskému poradenskému zařízení.

- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími příslušných předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičti pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc ŠPZ i bez vyzvání školy.

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku.
- Ředitel školy jmenuje komisi k přezkoušení žáka nutného pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Po dohodě se zákonným zástupcem žáka stanoví ředitel školy termín konání zkoušky/zkoušek, její /jejich obsah, formu a časové rozvržení.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Výsledek zkoušky určí jmenovaná komise hlasováním.
- Škola pořizuje o zkoušce protokol, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí ŠVP pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce, exkurze na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků,
- povzbuzování procesů objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh) žáka
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojování je do kolektivních činností, vedení k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích krajských, celostátních, popř. mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy,
- vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk, volitelné předměty
- přecházení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí,
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních, krajských, popř. celostátních
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.

Zapojení dalších osob a subjektů

Poradenskou podporu žákům nadaným a mimořádně nadaným, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- výchovný poradce,
- třídní učitelé,
- školní psycholog a
- školní speciální pedagog.

Pedagogickým pracovníkem, který je pověřen koordinací péče o nadané a mimořádně nadané žáky je výchovný poradce.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola spolupracuje převážně s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Chomutově, se Střediskem podpory nadání při PPP v Kadani.

3) Bod 4. Učební plány se nahrazuje:

<u>Učební plán 1. stupně</u>						
Předmět	Ročník					Časová dotace dle ŠVP
	1.	2.	3.	4.	5.	
Český jazyk	7+2*	7+2*	7+2*	6+2*	6+1*	33+9*
Anglický jazyk	X	X	3	3	3	9
Německý jazyk						
Matematika	4+1*	4+2*	4+1*	4+1*	4+1*	20+6*
Informatika	X	X	X	X	1	1
Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1+1*	2	2	7+1*
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Celkem základní	18	18	21	22	23	102
Disponibilní dotace*	3	4	4	3	2	16
Týdenní dotace povinných předmětů	21	22	25	25	25	118

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

- **Český jazyk**
Předmět Český jazyk má již od 1. do 5. ročníku komplexní charakter – je členěn na Jazykovou výchovu, Komunikační a slohovou výchovu a Literární výchovu. V 1., 2., 3. a 4. ročníku je posílen o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace, v 5. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Cizí jazyk – Anglický jazyk nebo Německý jazyk**
Od 3. ročníku se žáci učí jeden cizí jazyk v dotaci 3 hodiny týdně. Žáci volí z nabídky Anglický jazyk nebo Německý jazyk.
- **Matematika**
V 1., 3., 4. a 5. ročníku je předmět Matematika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, ve 2. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace.
- **Informatika**
Předmět Informatika se vyučuje v 5. ročníku.
- **Člověk a jeho svět**
Předmět Člověk a jeho svět se vyučuje v 1., 2. a 3. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 3 hodin týdně.
- **Výtvarná výchova**
Předmět Výtvarná výchova je ve 3. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

<u>Učební plán 2. stupně</u>					
Předmět	Ročník				Časová dotace dle ŠVP
	6.	7.	8.	9.	
Český jazyk	4+1*	4+1*	3+1*	4	15+3*
Anglický jazyk	3+1*	3	3	3	12+1*
Německý jazyk					
Anglický jazyk	X	2	2	2	6
Německý jazyk					
Konverzace v anglickém jazyce					
Konverzace v německém jazyce					
Matematika	4	4	3+1*	4	15+1*
Informatika	X	X	0+1*	1	1+1*
Chemie	X	X	2	1+1*	3+1*
Fyzika	2	1+1*	2	2	7+1*
Přírodopis	1+1*	1	2	2	6+1*
Zeměpis	1+1*	1+1*	1+1*	2	5+3*
Dějepis	2	2	2	2	8
Občanská výchova	0+1*	1	1	1	3+1*
Globální výchova	X	0+1*	0+1*	X	0+2*
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a svět práce	X	1	1	1	3
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Výchova ke zdraví	1	X	X	1	2
Volitelné předměty	X	0+1*	0+1*	0+1*	0+3*
Celkem základní	23	23	26	30	104
Disponibilní dotace*	5	5	6	2	18
Týdenní dotace povinných předmětů	28	30	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

- **Český jazyk**
Předmět Český jazyk je posílen v 6., 7. a 8. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- **Cizí jazyk - Anglický jazyk nebo Německý jazyk**
Od 6. do 9. ročníku pokračují žáci ve výuce cizího jazyka (Anglický jazyk nebo Německý jazyk), který zvolili ve 3. ročníku. V 6. ročníku se cizí jazyk vyučuje v dotaci 4 hodiny týdně, z toho je 1 hodina disponibilní. V 7., 8. a 9. ročníku je cizí jazyk vyučován v časové dotaci 3 hodin týdně.
- **Další cizí jazyk - Anglický jazyk, Německý jazyk, Konverzace v anglickém jazyce, Konverzace v německém jazyce**
Od 7. do 9. ročníku se žák učí dalšímu cizímu jazyku (Německý jazyk nebo Anglický jazyk), který je vyučován v časové dotaci 2 hodin týdně.
- **Matematika**
Předmět Matematika je posílen v 8. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Informatika**
Předmět Informatika je vyučován v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně, v 8. ročníku je tato hodina z disponibilní časové dotace.
- **Chemie**
Předmět Chemie je posílen v 9. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Fyzika**
Předmět Fyzika je posílen v 7. ročníku o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Přírodopis**
Předmět Přírodopis je vyučován od 6. do 9. ročníku. V 6. ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně, z toho 1 hodina z disponibilní časové dotace, v 7. ročníku je předmět vyučován v časové dotaci 1 hodina týdně, v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně.
- **Zeměpis**
Předmět Zeměpis je posílen v 6., 7. a 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- **Občanská výchova**
Předmět Občanská výchova se vyučuje od 6. do 9. ročníku v dotaci 1 hodiny týdně. V 6. ročníku je tato hodina dotována z disponibilní časové dotace.
- **Globální výchova**
Předmět Globální výchova je realizován pouze v 7. a 8. ročníku s dotací 1 hodiny týdně (z disponibilní časové dotace). Skládá se ze čtyř učebních bloků, které v sobě zahrnují 5 průřezových témat: Multikulturní výchovu, Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchovu, Mediální výchovu a Výchovu demokratického občana.
V 7. ročníku jsou realizovány 2 učební bloky:
1. blok (integrováný): Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
2. blok: Environmentální výchova
V 8. ročníku jsou realizovány 2 učební bloky:
3. blok: Mediální výchova
4. blok: Výchova demokratického občana
- **Výchova ke zdraví**
Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje v 6. a 9. ročníku v dotaci 1 hodiny týdně.
- **Člověk a svět práce**
Předmět Člověk a svět práce se vyučuje od 7. do 9. ročníku v dotaci 1 hodiny týdně.
- **Volitelné předměty**
Volitelné předměty jsou realizovány v 7. až 9. ročníku a dotovány každý 1 hodinou týdně z disponibilní časové dotace. Žák volí na toto tříleté období 1 volitelný předmět z nabídky: Seminář z českého jazyka, Seminář z matematiky, Dramatická výchova, Přírodovědné praktikum, Sportovní hry a Domácnost.

4) Učební osnovy předmětu chemie se doplňují takto:

8. ROČNÍK

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

výstupy	učivo
určí společné a rozdílné vlastnosti látek vyjmenuje z běžného života příklady výrobků chemického průmyslu dbá pravidel bezpečnosti při práci s chemickými látkami na základě piktogramů posoudí nebezpečnost látky, H-věty, P-věty jmenuje zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek uvede varovné značky a jejich význam	látky a tělesa pozorování, pokus a bezpečnost práce vlastnosti látek - barva, skupenství, rozpustnost, hustota, tepelná a elektrická vodivost zásady bezpečné práce havárie chemických provozů hořlavost, toxicita, první pomoc
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5) Učební osnovy předmětu přírodopis se nahrazují takto:

6. ROČNÍK

PŘÍRODNÍ VĚDY

výstupy	učivo
vysvětlí, co zkoumají biologické vědy uvede příklady přírodnin	botanika zoologie biologie
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

VZNIK, VÝVOJ, ROZMANITOST, PROJEVY ŽIVOTA A JEHO VÝZNAM

výstupy	učivo
vymezí základní životní podmínky vysvětlí propojenost živé a neživé přírody vymezí základní projevy života (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty) vysvětlí fotosyntézu uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a	podmínky života projevy života rozmanitost přírody názory na vznik života

příklady vlivu prostředí na utváření organismů	dědičnost a proměnlivost organismů (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení)
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	

PRAKTICKÉ METODY POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
pozoruje přírodu lupou, mikroskopem připraví jednoduchý mikroskopický preparát a jeho nákres orientuje se v rejstříku učebnice, odborné literatury	poznatelnost přírody mikroskopování
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

ZÁKLADNÍ STRUKTURA ŽIVOTA

výstupy	učivo
vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou vymezí základní rozdíly mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem vymezí pojmy pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava uvede příklady jednobuněčných a mnohobuněčných organismů	buňka rostlinná a živočišná buňka - srovnání jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, rozmnožování
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

VÝZNAM A ZÁSADY TŘÍDĚNÍ ORGANISMŮ

výstupy	učivo
uvede příklady pojmenování organismu rozliší zástupce jednotlivých říší	soustava organismů
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

STAVBA A ČINNOST TĚL ORGANISMŮ

výstupy	učivo
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií objasní funkci základních organel objasní funkci základních orgánů, orgánových soustav rostlin a živočichů uvede na příkladech z běžného života význam virů, bakterií, plísní (pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy) uplatňuje zásady prevence, zdravého životního stylu jmenuje zásady bezpečného užívání léčiv objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	buňka - rozmanitost buněk viry bakterie sinice houby bez plodnic – základní charakteristika houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam řasy
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

STAVBA A ČINNOST TĚL ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů vysvětlí stavbu a funkci jejich orgánů zařadí zástupce živočichů do systematických skupin, určí vybrané významné zástupce jednotlivých skupin živočichů	prvoci bezobratlí: žahavci ploštěnci hlísti měkkýši: plži, mlži, hlavonožci kroužkovci členovci: pavoukovci, korýši, vzdušnicovci ostnokožci
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

ORGANIZMY A PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím rozliší ekosystém umělý a přirozený	organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím) populace, společenstvo přirozené a umělé ekosystémy potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života	

Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

EKOSYSTÉM LESA

výstupy	učivo
vysvětlí pojmy ekosystém, společenstvo uvede příklady ekosystémů uvede příklady lesních stromů, keřů, bylin, hub vysvětlí rozdíl mezi rostlinou nahosemennou a krytosemennou rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby uvede rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin vysvětlí pojem symbióza popíše na vybraných typech vnější stavbu těl a způsob života určí vybrané rostliny a systematicky je zařadí uvede základní rozdíly mezi bezobratlými a obratlovci určí vybrané živočichy, systematicky je zařadí porovná stavbu těl a způsob života skupin živočichů vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců uvede příklady - producent, konzument, reducent, predátor a parazit vysvětlí význam a využití lesů pro člověka jmenuje zásady chování ve styku s živočichy lesa uvede základní způsoby ochrany lesa	ekosystém les rostliny, houby a živočichové našich lesů potravní vztahy lesa význam a ochrana lesů
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	

OCHRANA PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka - narušení rovnováhy ekosystémů vysvětlí význam zoo, botanických zahrad, chráněných území, vysvětlí jejich zastoupení v regionu	ochrana přírody a životního prostředí globální problémy a jejich řešení, ekologie chráněná území
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika	

7. ROČNÍK

STAVBA A ČINNOST TĚL BEZOBRATLÝCH ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů vysvětlí funkci jejich orgánů zařadí je do systematických skupin určí vybrané živočichy	stavba a činnost těl bezobratlých živočichů
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

VÝVOJ, VÝVIN A SYSTÉM ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
uvede základní třídy obratlovců a výběr typových organizmů srovná orgánové soustavy a přizpůsobení k životnímu prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy objasní na příkladech základní stavbu těla, způsob života porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů vysvětlí stavbu a funkci jejich orgánů zařadí zástupce živočichů do systematických skupin určí vybrané významné zástupce jednotlivých skupin živočichů	strunatci přehled tříd obratlovců kruhoústí, paryby ryby obojživelníci plazi ptáci
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

ANATOMIE, MORFOLOGIE A FYZIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin: kořen stonek list květ, semeno plod

odvodí závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování rostlin
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

SYSTÉM ROSTLIN

výstupy	učivo
rozliší základní systematické skupiny rostlin porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů uvede příklady funkcí orgánů rostlin vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování vysvětlí rozdíl mezi rostlinou nahosemennou a krytosemennou pozná a zařadí dané zástupce běžných druhů řas, mechorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin	přehled systému rostlin (nižší, vyšší rostliny), vývoj řasy výtrusné rostliny: mechorosty kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny) semenné rostliny: nahosemenné krytosemenné (jednoděložné, dvouděložné)
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

VÝZNAM ROSTLIN A JEJICH OCHRANA

výstupy	učivo
vysvětlí základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu rostlin vysvětlí závislost a přizpůsobení rostlin na podmínkách prostředí a ročních obdobích	život rostliny význam a ochrana rostlin využití hospodářsky významných zástupců
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

VODA A JEJÍ OKOLÍ

výstupy	učivo
vysvětlí vlastnosti vodního prostředí uvede příklady rostlin s ohledem na jejich význam v ekosystému rybníka objasní význam řas vysvětlí pojmy plankton, autotrofní a heterotrofní popíše stavbu těla jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů zařadí živočichy do systematických skupin	voda jako životní prostředí rostliny a živočichové rybníka a okolí

zodpoví nezbytnost potravního řetězce vysvětlí přizpůsobení živočichů vodnímu prostředí určí vybrané zástupce bezobratlých a obratlovců popíše potravní vztahy rybníka zodpoví závislost života na podmínkách prostředí uveďte význam ryb v potravě člověka	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

LOUKY, PASTVINY, POLE A OKOLÍ LIDSKÝCH SÍDEL

výstupy	učivo
rozlišuje typy bylinných společenstev porovná přirozené společenstvo s monokulturou uveďte základní obilniny, jejich význam a využití určí rozlišující znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin uveďte příklady plevelů určí vybrané druhy keřů a lučních bylin zařadí vybrané živočichy do systematických skupin popíše hlavní znaky stavby těla a základní projevy chování vysvětlí pojem škůdce sestaví jednoduchý příklad potravního vztahu na louce uveďte různé typy ekosystémů utvářených člověkem uveďte základní údaje o významu a pěstování významných plodin - polní plodiny, ovoce, zelenina vysvětlí kladné a záporné vlivy člověka na životní prostředí vyjmenuje základní plevely a škůdce orientuje se v atlasech rostlin a živočichů, vybrané organizmy třídí a zařazuje, stručně popíše stavbu těla a způsob života	louky, pastviny obilniny, keře, strání, luční byliny živočišné luky, pastviny a pole ekosystémy utvářené člověkem (pole, sady a ovocné zahrady, zelenářské zahrady, okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň, rumiště a okraje cest - plevely, léčivé a jedovaté rostliny)
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

8. ROČNÍK

ŽIVOČICHOVÉ A PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
objasní na příkladech přizpůsobení životnímu prostředí uvede některé příklady ohrožených a chráněných organismů	ohrožení organismů a možnosti jejich ochrany
Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	

VÝVOJ, VÝVIN A SYSTÉM ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
srovná orgánové soustavy a přizpůsobení k životnímu prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy objasní na příkladech základní stavbu těla, způsob života rozlišuje základní řády savců, určuje vybrané druhy	vývoj savců přizpůsobení prostředí vnitřní stavba těla vejcorodí, živorodí přehled hlavních řádů placentálních savců
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

DOMESTIKACE, ETOLOGIE, EKOLOGIE

výstupy	učivo
vysvětlí pojmy domestikace, etologie uvede některé z kriticky ohrožených druhů savců u nás i ve světě vysvětlí vztahy mezi organismy navzájem a vztahy mezi organismy a prostředím, ve kterém žijí popíše vodní, suchozemské biomy odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí uvede základní globální problémy biosféry odůvodní svůj vztah k přírodě, nezbytnost péče o životní prostředí	domestikace, etologie projevy chování živočichů ochrana přírody, ekologie
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	

Evropa a svět nás zajímá
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 Vztah člověka k prostředí

CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY

výstupy	učivo
vysvětlí závislost života organismů na podmínkách prostředí uvede příklady nejznámějších organismů popíše základní strukturu ekosystémů vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců	savci biomů světa (tropické deštné lesy, savany a stepi, pouště a polopouště, tundry a polární oblasti, moře a oceány)
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

BIOLOGIE ČLOVĚKA

výstupy	učivo
vysvětlí postavení člověka v přírodě, jednotný základ lidstva	člověk – zařazení původ a vývoj člověka lidská plemena
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

ANATOMIE A FYZIOLOGIE

výstupy	učivo
určí polohu, objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla vysvětlí vztahy orgánů a orgánových soustav popíše zásady hygieny jednotlivých soustav	buňka, tkáně, orgány stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, trávicí, dýchací, oběhová, kožní, řídící, vylučovací a rozmnožovací) vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

FYLOGENEZE A ONTOGENEZE ČLOVĚKA

výstupy	učivo
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	rozmnožování člověka nitroděložní vývoj růst a vývin člověka - období lidského života
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

DĚDIČNOST

výstupy	učivo
vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě vysvětlí pojem gen, chromozóm, genové inženýrství a genetika	dědičnost
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

výstupy	učivo
popíše prevenci chorob, její realizaci a léčbu aplikuje základní postupy 1. předlékařské pomoci vysvětlí, co znamená odpovědné chování v sexuálním životě uvede zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob a sociálně-psychická rizika předčasněho sexuálního chování uvede příklady antikoncepce vysvětlí pojem plánované rodičovství uvede příklady složek zdravého životního stylu uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle dodržuje zásady chování, aby neohrožoval své zdraví a zdraví jiných objasní význam zdravého způsobu života zdůvodní nebezpečí návykových látek předvede v modelových situacích osvojené jednoduché odmítání návykové látky dokáže adekvátně reagovat v rizikovém prostředí (modelové situace)	základy první předlékařské pomoci sexualita a odpovědnost v partnerských vztazích plánované rodičovství složky zdravého životního stylu režim dne, zdravá výživa, tělesná a duševní hygiena návykové látky nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl - složky zdravého životního stylu (pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka)

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
 Rozvoj schopností poznávání
 Sebepoznání a sebepojetí
 Poznávání lidí
 Mezilidské vztahy
 Hodnoty, postoje, praktická etika
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
 Evropa a svět nás zajímá
 Jsme Evropané

VLIV VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ NA ZDRAVÍ ČLOVĚKA

výstupy	učivo
uvede faktory prostředí, jejich vliv na člověka zaujímá stanoviska k ekologickým problémům, přispívá podle svých možností k jejich řešení vysvětlí závislost člověka na přírodě a ostatních lidech	faktory fyzikální, chemické, biologické, společenské potravní a surovinové zdroje
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí	

9. ROČNÍK

ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
uvede příklady geologických věd	vědy o Zemi - geologie, mineralogie, petrologie, paleontologie, geochemie, geofyzika, hydrogeologie, inženýrská geologie
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

ZEMĚ - NÁŠ DOMOV

výstupy	učivo
objasní význam slunečního záření jako zdroj energie pro život vysvětlí teorii vzniku Země popíše jednotlivé sféry Země a objasní jejich vliv na vznik a trvání života rozliší příčiny a důsledky vnitřních	Slunce - zdroj energie Země - vznik, stavba, sféry zemského tělesa vnější a vnitřní geologické děje – příčiny a důsledky tektonika zvětrávání

a vnějších geologických dějů včetně oběhu vody uvede příčiny a příklady poruch zemské kůry rozliší druhy zvětrávání popíše vlivy erozí ve svém okolí rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny a nerosty vysvětlí jejich vznik třídí horniny vyvřelé, usazené, přeměněné uvede příklady použití důležitých hornin a nerostů vysvětlí základní pojmy: nerost, krystal, hornina, geologický cyklus, zemětřesení, vrásnění uvede význam půdotvorných činitelů různých ekosystémů charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi porovná hlavní půdní typy a druhy v naší přírodě	eroze nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, horninotvorný cyklus, principy krystalografie – krystalová struktura minerálů ložiska, suroviny půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace, pedologie
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

HISTORIE ZEMĚ

výstupy	učivo
rozliší jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi orientuje se v geologickém vývoji a geologické stavbě území ČR	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí historická geologie - geologické éry a periody geologický vývoj a stavba území ČR (Český masiv, Karpaty)
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	

ČLOVĚK MĚNÍ A CHRÁNÍ SVĚT

výstupy	učivo
---------	-------

vysvětlí princip ekologické přizpůsobivosti rozliší a uvede příklady systémů organismů (populace, společenstvo, ekosystém, biom) vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech vysvětlí nebezpečí ekologických katastrof: skleníkový efekt, ozonová díra, šíření pouští, likvidace tropických pralesů aj. rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje uvede příklady kladných vlivů člověka na ochranu životního prostředí	současná biosféra ekologie člověk a životní prostředí obnovitelné a neobnovitelné zdroje surovin energie podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

PRAKTICKÉ METODY POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem) založení herbáře a sbírek práce s atlasy organismů, zjednodušenými určovacími klíči, geologickou mapou ukázky odchytu některých živočichů jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika	

PŘÍRODA JAKO CELEK

výstupy	učivo
uvede příklady ekosystému svého okolí určí základní i některé význačné organismy pomocí atlasů a klíčů - za pomoci učitele popíše konkrétní činnosti člověka, které mohou životní prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	regionální zvláštnosti přírody ochrana přírody vliv lidské činnosti na životní prostředí

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 Hodnoty, postoje, praktická etika
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
 Evropa a svět nás zajímá
 Jsme Evropané
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
 Ekosystémy
 Základní podmínky života
 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 Vztah člověka k prostředí

HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÉ ORGANIZMY, ČLOVĚKEM PĚSTOVANÉ NEBO CHOVANÉ

výstupy	učivo
charakterizuje stručně skupiny organizmů - stavba těla, způsob života vysvětlí význam pěstování a chovu zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva pokojové rostliny
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	